

El Batec del Taulat

Cultura popular viva, comunitat en moviment

13 de Setembre de 2025

Sobre l'entitat

L'associació **Amics de la Comparsa de Capgrossos del Poble Nou** neix a l'estiu del 2021 arran l'avinentsa entre un grup de persones davant l'interès de crear un grup d'elements d'imatgeria festiva arrelats al nostre barri de criança, el Poblenou. La nova entitat sorgeix amb el propòsit de:

- **Promocionar la cultura popular catalana.**
- **Fomentar i donar a conèixer la memòria històrica del Poble Nou.**
- **Enriquir el patrimoni festiu del Poblenou així com les seves festivitats.**
- **Treballar conjuntament amb el Centre d'Imatgeria Festiva del Poblenou i les entitats del barri.**

Amb la finalitat de preservar la memòria històrica del Poblenou, l'entitat treballa amb l'elaboració d'una comparsa de vuit capgrossos integrada per diverses personalitats vinculades al barri. És per això que el dia 17 de setembre del 2022, enmig de la commemoració dels 150 anys de Festa Major al Poblenou, es va presentar la meitat de la comparsa integrada llavors pels capgrossos de la Carmen Amaya, de la Maria Espinalt, del Josep Maria Huertas i del Josep Maria Subirachs.

Abans d'encarar aquest ambiciós projecte, el 31 de desembre del 2021 l'entitat presenta el seu primer capgròs: l'**Home dels Nassos del Poble Nou**. Igual que Barcelona i nombroses poblacions catalanes, és a partir de llavors que el Poblenou compta amb una nova peça d'imatgeria festiva inspirada amb llegendari popular de l'Home dels Nassos materialitzat en forma de capgròs.

Adquirint el compromís de treballar conjuntament amb les entitats del barri i promocionar la cultura popular catalana, l'entitat forma part de la **Coordinadora d'Entitats del Poblenou** i de l'**Agrupació de Colles Geganteres de Catalunya**.

Malgrat la curta trajectòria de l'entitat, cada acte que realitzem o participem guanyem visibilització al barri i tant les poblevenes com els poblenovins reconeixen més als personatges quan surten al carrer. Projectes com la Passejada de l'Home dels Nassos s'ha arribat a consolidar al Poblenou aconseguint més seguidors i espectadors any rere any.

Altrament, l'Associació Amics de la Comparsa de Capgrossos del Poble Nou treballa constantment en diversos projectes (tant propis com externs) i col·labora amb altres entitats del barri per tal d'assolir els objectius de la seva fundació. Mostra d'aquest fet és la línia del temps presentada a continuació segons la maduració de l'entitat.

Novembre 2021	Incorporació com a membres de l'Agrupació de Colles Geganteres de Catalunya.
Desembre 2021	Presentació de l'Home dels Nassos del Poble Nou.
Juny 2022	Aprovació per unanimitat de la nostra incorporació a la Coordinadora d'Entitats del Poblenou dins l'Assemblea General Ordinària.
Setembre 2022	Presentació dels Capgrossos de la Carmen Amaya, de la Maria Espinalt, de Josep Maria Huertas i de Josep Maria Subirachs.
Juny 2023	Incorporació a la Comissió d'Actes Centrals de la Festa Major del Poblenou de la Coordinadora d'Entitats del Poblenou.

Juliol 2023

Participació de la Festa Major de la Vila Olímpica. Primera cercavila de cultura popular que es realitza al barri. També participem a la inauguració de l'exposició realitzada al Casal de Barri Can Gili Nou dedicada a la Carmen Amaya amb el capgròs de l'artista.

Setembre 2023

Participació dels Actes Centrals de la Festa Major del Poblenou al costat de les altres entitats de Cultura Popular del Barri. Presència a la Cercavila prèvia del Pregó de la Festa Major del Poblenou i a la Trobada de Gegants.

Setembre 2025

Organització d'un nou acte de cultura popular durant la Festa Major del Poblenou, El Batec del Taulat.

La Comparsa de Capgrossos del Poblenou: un projecte que creix i connecta amb el públic

Fins a la incorporació de la Comparsa de Capgrossos del Poblenou, l'únic element destacat d'imatgeria festiva representativa del barri era el Lloro del 36. Amb el pas del temps, altres figures com els Gegants, els Dracs, el Xavier el Bomber o diversos capgrossos han anat guanyant presència a les celebracions populars, consolidant un panorama festiu més ric i divers.

La Comparsa de Capgrossos ha estat molt ben acollida tant pel veïnat com per persones d'altres indrets, gràcies a la qualitat escultòrica de les figures, la cura en els detalls i el vestuari, la representació de la diversitat cultural i, en alguns casos, el fet de mostrar rostres coneguts. Aquesta singularitat ha despertat l'interès de productores d'esdeveniments, que han contactat amb l'entitat per participar en diverses celebracions.

La notorietat dels personatges creix progressivament, impulsada tant per les activitats pròpies com per la participació en actes conjuntament amb la resta d'imatgeria festiva del Poblenou. A això s'hi suma una presència activa a les xarxes socials, amb publicacions constants que creen expectació, agraeixen col·laboracions, mostren fotografies d'actes i difonen dades històriques relacionades amb els personatges de la comparsa.

La creació de la Comparsa de Capgrossos del Poblenou respon a l'objectiu de promocionar la cultura popular catalana, donar a conèixer la memòria històrica del barri i consolidar una comparsa amb caràcter propi. Tradicionalment, els capgrossos han estat elements secundaris, acompanyant gegants o obrint pas a cercaviles; aquest projecte vol donar-los un protagonisme singular.

Presentació i primers elements

El 17 de setembre de 2021, coincidint amb el 150è aniversari de la Festa Major del Poblenou, es van presentar els quatre primers capgrossos: la soprano **Maria Rosa Espinalt**, la ballaora **Carmen Amaya**, el periodista **Josep Maria Huertas** i l'escultor **Josep Maria Subirachs**. L'acte, acompanyat per una pluja de confeti, inclogué la presentació del ball propi de la comparsa, compost per Pol Ducable. La coreografia inclou una entrada i una peça central que enllaça quatre melodies representatives:

- **Havanera**, en record del passat mariner del Poblenou.
- **Vals jota**, en homenatge a les comarques septentrionals de Catalunya.
- **Tango flamenco**, en memòria de Carmen Amaya i de la població immigrant del sud d'Espanya.
- **Sardana curta**, seguint la descripció de Joan Maragall com "la dansa més bella de totes les danses que es fan i es desfan".

L'estrena comptà amb la presència dels Capgrossos Macers de Barcelona i dels Diables del Poblenou, que apadrinaren els nous elements, així com del Nan Aquilino i la Nana Palmira del Poble Sec.

Els integrants de la comparsa

L'any 2022, dins la celebració de la 150a Festa Major del Poblenou, es van consolidar aquestes quatre figures, totes elles personalitats vinculades al barri i amb un llegat significatiu en àmbits com la música, la dansa, el periodisme i les arts plàstiques. Cada capgròs reproduceix amb detall la indumentària i l'estètica pròpia del personatge, reforçant l'exercici de memòria col·lectiva i el vincle entre història local i cultura popular.

- **Maria Rosa Espinalt**: Soprano catalana destacada a l'escena lírica del segle XX, vinculada al Poblenou des de la infància. El seu vestuari reproduceix el que portava a l'òpera *Marina*: cosset de vellut blau marí, davantal de setí negre i faldilla brodada, amb mantellina i joies característiques.
- **Carmen Amaya**: Ballaora i cantant de flamenc de projecció internacional, nascuda al Somorrostro. El seu capgròs vesteix de blanc amb puntes, mocador vermell, roses blanques al cabell i arracades vermelles, evocant la seva força i elegància escènica.

- **Josep Maria Huertas:** Periodista i escriptor especialitzat en la història social i urbana de Barcelona. Es representa amb camisa color salmó, texans, americana grisa i ulleres metàl·liques, transmetent la seva imatge quotidiana i propera.
- **Josep Maria Subirachs:** Escultor i artista polifacètic, conegut internacionalment i especialment per la Façana de la Passió de la Sagrada Família. El seu vestuari inclou pantalons de pana, jersei de coll alt i bufanda beix, símbol de senzillesa i coherència amb el seu estil personal.

L'acompanyament musical

Des dels inicis, la Comparsa ha combinat la imatgeria amb una component musical de qualitat, reforçant l'impacte visual i festiu de les actuacions. El grup **MúsXL** ha estat l'encarregat de posar música als actes més rellevants des de la presentació oficial, el 17 de setembre de 2022. La formació inclou dues gralles, trombó, tuba, caixa i bombo, una combinació que permet un so alegre, festiu i transgressor, mantenint l'essència dels instruments tradicionals catalans.

Introducció i justificació

Al Districte de Sant Martí de Provençals, la cultura popular és present a gairebé tots els barris, amb celebracions consolidades com les trobades de gegants, els correfocs, les diades castelleres o els balls tradicionals, que omplen places i carrers amb identitat i comunitat.

Tanmateix, el Poblenou ha volgut fer un pas més enllà. **El Batec del Taulat**, impulsat per l'**Associació d'Amics de la Comparsa de Capgrossos del Poble Nou**, és **un acte de nou format**, inèdit al Districte, que vol repensar la manera com celebrem i ens relacionem amb la cultura popular. Amb aquesta proposta, es convida a experimentar amb **noves propostes narratives i escèniques**, més properes, contemporànies i arrelades al territori.

El Batec del Taulat posa en valor les comunitats a partir de la imatgeria festiva i els balls populars, tot reivindicant el paper actiu del veïnat en la creació i transmissió del patrimoni immaterial. Més enllà de l'espectacle, esdevé un espai de trobada, expressió i construcció col·lectiva.

Amb la finalitat d'organitzar un acte propi durant la **Festa Major del Poblenou** i de **promocionar la Cultura Popular Catalana**, neix **El Batec del Taulat**: una mostra d'**entremesos festius singulars de Catalunya**. Aquesta proposta, que forma part de **El Batec del Taulat**, representa un pas endavant en l'evolució de l'entitat.

Després de gairebé quatre anys de trajectòria, l'**Associació d'Amics de la Comparsa de Capgrossos del Poble Nou** busca consolidar la seva **identitat pròpia dins el barri**, especialment en el marc de la Festa Major. Malgrat ser habituals a la Cercavila, al Pregó de Festa Major i a la Trobada de Gegants del Poblenou, encara avui la comparsa no és percebuda plenament com una entitat independent, al mateix nivell que altres formacions nascuts als anys vuitanta.

Amb aquest propòsit, **El Batec del Taulat** es planteja com un acte de **Cultura Popular de qualitat i diferenciador**, amb l'objectiu d'assolir els següents reptes:

- Promocionar la **Cultura Popular Catalana**.
- Potenciar el **valor de la comunitat**, tant del barri com de les localitats convidades.
- Millorar la **identitat de l'entitat** dins el barri, el districte i la ciutat.
- Mostrar el **Patrimoni Festiu d'altres territoris** i fer-lo arribar al Poblenou.
- Donar a conèixer **manifestacions culturals inexistents** al nostre Districte i oferir una proposta singular.
- Potenciar els **actes de Cultura Popular Catalana** dins la Festa Major.
- Oferir una **proposta innovadora** d'entendre la Festa Major a escala de Districte.
- Donar visibilitat a les **formacions musicals** que acompanyen els entremesos festius.
- Potenciar el **topònim "Taulat"** dins el territori del Poblenou i posar-lo en valor i significat.

Aquest camí ja va començar el 2021 amb la creació de **l'Home dels Nassos del Poblenou, el primer del seu tipus al Districte de Sant Martí**, consolidant una nova línia d'actes que neixen des de la participació veïnal, la creativitat i l'estima per la cultura d'arrel.

El Batec del Taulat no només trenca amb els formats tradicionals, sinó que esdevé **un model inspirador** per als barris del Districte i un exemple viu de com la cultura popular pot reinventar-se des del **compromís, la memòria històrica i la imaginació col·lectiva**.

Punts forts del nom "El Batec del Taulat":

- **Comunitat al centre:** "batec" evoca un cor viu i col·lectiu, una comunitat que vibra junta. És una metàfora molt potent del batec popular i veïnal.
- **Arrelament territorial:** incloure el nom "Taulat" connecta directament amb la parròquia i amb el barri del Poblenou, proporcionant una ubicació clara i identitària. En el context medieval i modern, el terme *taulat* podia referir-se a un terreny allisat, regular, sovint destinat al conreu o a usos agrícoles.

Al Poblenou, el mot es vincula específicament amb el *Camí del Taulat*, ja documentat en mapes dels segles XVIII i XIX. Es tractava d'un camí rural que travessava terres de conreu, situat entre les rieres del Bogatell i de Horta. Aquest camí era una de les vies de comunicació importants del Pla de Barcelona molt abans de la urbanització i l'eixample, i va mantenir el seu nom fins i tot després de la transformació industrial del Poblenou al segle XIX.

Actualment, el *carrer del Taulat* segueix part del traçat original, travessant el barri del Poblenou i mantenint viva la memòria toponímica d'aquella zona rural que un dia va ser.

- **Continuïtat i identitat:** el batec és cíclic i constant, com la festa major i la cultura popular que es manté viva any rere any.
- **Nom curt i amb sonoritat:** té ritme, és fàcil de dir i de recordar. Sonorament és atractiu.
- **Representatiu del col·lectiu:** "El Batec" pot representar tant la Comparsa de Capgrossos com totes les colles i veïns participants. És un símbol obert i inclusiu.
- **Obre la porta a més simbolisme visual i narratiu:** es pot treballar molt bé a nivell de cartelleria, música, ritme, capgrossos amb cors, tambors, etc.

Santa Maria del Taulat: l'espai central d'una jornada única

El cor de la festa bategarà, simbòlicament i físicament, a la **Parròquia de Santa Maria del Taulat**, un espai d'una gran càrrega històrica, emocional i comunitària per al Poblenou. Aquesta església, arrelada al territori des del segle XIX, ha estat testimoni del creixement i transformació del barri: des dels orígens com a zona agrícola i industrial fins a l'actualitat com a nucli actiu i divers de vida urbana i associativa.

Santa Maria del Taulat no és només un edifici religiós; és **un espai de trobada, una referència identitària i una font de cohesió** per al veïnat. Ha acollit celebracions, rituals, reivindicacions i moments compartits que han forjat el caràcter comunitari del Poblenou.

En el marc d'aquesta jornada festiva, la parròquia **obrirà les seves portes per acollir un acte extraordinari i inèdit**: per primer cop, el seu interior es convertirà en escenari per a la cultura popular, en un context de respecte i celebració compartida. Cada element festiu convidat **realitzarà el seu ball dins el temple**, convertint l'espai en un lloc sagrat no només per a la fe, sinó també per a la tradició i la cultura del nostre país.

Aquest gest —que ha estat possible gràcies a la voluntat de col·laboració de la comunitat parroquial i el rector— simbolitza a la perfecció **l'esperit del projecte: unió, obertura, convivència i arrelament**. Santa Maria del Taulat serà, sens dubte, **el plat fort de la jornada** i un escenari insòlit i emotiu que quedarà gravat a la memòria col·lectiva del barri.

Personalitats representatives

Amb la incorporació d'aquest nou acte simbòlic, hem volgut comptar amb la presència de persones representatives de la comunitat i del món de la cultura popular. Es tracta d'un gest de reconeixement i transmissió, que vol establir un pont entre les colles i entitats participants i aquelles figures que han contribuït activament a construir, defensar i projectar la cultura festiva del nostre país.

Enguany, el Poblenou celebra dues efemèrides molt significatives: els **50 anys de la Coordinadora d'Entitats del Poblenou** i els **75 anys de la reconstrucció i consagració de l'església de Santa Maria del Taulat**. Per aquest motiu, hem volgut convidar dues persones estretament vinculades a aquestes commemoracions.

D'una banda, **Mercè Ayora i Soler**, actual presidenta de la Coordinadora d'Entitats del Poblenou i figura clau del teixit associatiu del barri. La seva trajectòria és un exemple de compromís amb la comunitat i amb la cultura popular.

De l'altra, **Francesc Romeu i Torrents**, capellà i periodista, rector de la parròquia de Santa Maria del Taulat i Sant Bernat Calbó, i referent per la seva tasca pastoral, comunicativa i social. La seva vinculació amb el barri i la seva proximitat amb les entitats el converteixen en una veu imprescindible en aquesta celebració.

Amb aquestes dues presències, volem posar en valor les arrels comunitàries del Poblenou i l'esperit col·lectiu que continua fent créixer el nostre barri.

Mercè Ayora i Soler

Aquest any celebrem els **50 anys de la Coordinadora d'Entitats del Poblenou**, una xarxa imprescindible en la construcció col·lectiva del nostre barri. Mig segle de treball compartit, de defensa dels drets veïnals i de promoció de la vida associativa han fet del Poblenou un exemple de comunitat viva i compromesa.

La Coordinadora ha estat molt més que un espai de trobada: ha estat una escola de participació ciutadana, una plataforma de reivindicació col·lectiva i un motor de cohesió social. Ha tingut un paper clau per mantenir viva la identitat del barri en moments de transformació urbana, lluites veïnals i grans canvis socials.

Des de la nostra entitat, volem expressar el nostre **agraïment sincer pel suport i la complicitat** que sempre hem rebut. Tant en projectes compartits com en moments de dificultat, la Coordinadora ha estat un espai d'acollida, escolta i col·laboració, i ens ha ajudat a sentir-nos part d'un teixit comunitari fort i compromès.

En aquest context, cal reconèixer la trajectòria de **Mercè Ayora i Soler**, actual **presidenta de la Coordinadora d'Entitats del Poblenou**, i una figura fonamental del moviment associatiu del barri. Ha estat **presidenta de la Colla del Drac del Poble Nou**, entitat emblemàtica de la cultura popular, i des del 2016 forma part de la **Junta Directiva de l'Agrupació del Bestiari Festiu i Popular de Catalunya**, on exerceix la **vicepresidència executiva**, amb responsabilitats econòmiques i territorials com a delegada de Barcelona Ciutat.

Compromesa amb els valors de la igualtat, ha impulsat la **Comissió d'Igualtat de l'Agrupació**, per afavorir una presència més equitativa de les dones dins del món de la cultura popular. A més, forma part activa del **Consell de Barri del Poblenou**, espai participatiu clau en el debat i la presa de decisions del territori.

Celebrar aquests 50 anys és celebrar la força de la comunitat, el valor de la implicació voluntària i la persistència de tantes persones que han treballat —i treballen— per un Poblenou més just, obert i participatiu. I és també un bon moment per agrair la tasca de figures com la de Mercè Ayora, que han sabut sumar, escoltar i fer barri amb visió, constància i generositat.

Francesc Romeu i Torrent

Francesc Romeu i Torrents és un capellà i periodista català amb una trajectòria marcada pel pensament crític, la comunicació social i el servei comunitari. Ha estat durant més de tres dècades professor de periodisme religiós a la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna (Universitat Ramon Llull) i col·laborador habitual de mitjans com *Foc Nou* i el programa *Paraules de Vida* a Catalunya Ràdio. La seva tasca, tant pastoral com comunicativa, ha estat sempre travessada pel diàleg, el compromís social i la voluntat de servei.

Des de fa anys, exerceix com a rector de la parròquia de Santa Maria del Taulat i Sant Bernat Calvó, al cor del Poblenou, un barri amb el qual s'ha vinculat intensament. El seu arrelament al territori no és només pastoral, sinó que es manifesta en la seva implicació en la vida social i associativa del barri. Ha establert un vincle sòlid amb el teixit comunitari i amb les entitats que treballen per preservar la memòria col·lectiva, fomentar la cultura popular i enfortir la cohesió veïnal.

El Poblenou ha estat per a ell molt més que un lloc de pas: és un espai viu, de lluites compartides i de projectes transformadors. La seva participació en iniciatives culturals locals i el seu suport a la cultura popular evidencien una aposta decidida pel barri com a espai de convivència i participació democràtica.

Des de la nostra entitat, volem agrair el recolzament constant i la proximitat de Francesc Romeu. Ha estat present en moments importants de la nostra trajectòria, oferint col·laboració, escolta i complicitat. El seu enfocament integrador i obert ha contribuït a crear espais de trobada entre la cultura, la fe, l'associacionisme i la ciutadania. Ha sabut llegir les necessitats del barri amb sensibilitat i esperit de servei, tot posant la seva veu i el seu temps al servei de la comunitat.

La figura de Francesc Romeu representa el que entenem com a lideratge comunitari arrelat: proper, coherent, compromès amb les persones i amb el territori. Un referent que dignifica la tasca quotidiana de les entitats i que ajuda a fer del Poblenou un espai on la paraula "comunitat" té sentit ple.

El presentador i conductor de l'acte

Pep Fornés i Garcia, nascut a Barcelona, és un reconegut antropòleg, museòleg mestre, escriptor, músic i expert en cultura popular amb més de 40 anys dedicats a la recerca i difusió del patrimoni immaterial català. Ha dirigit el [Museu Etnològic i de Cultures del Món de Barcelona](#), una institució clau per entendre la societat des d'una perspectiva crítica i inclusiva.

Ha estat autor i coautor d'innombrables publicacions sobre festes, rituals, música i pràctiques tradicionals, que avui serveixen de referència per a estudiosos i colles festives. La seva tasca ha portat la cultura popular als mitjans, congressos i entitats que la fan viva.

Més enllà de la seva trajectòria acadèmica, Pep Fornés ha participat activament en projectes associatius, colles i iniciatives locals. Aquesta experiència li confereix una mirada que combina rigor, passió i compromís amb les persones i el territori.

Per aquests motius, és la persona ideal per presentar i conduir l'acte: la seva capacitat de transmetre la cultura popular com a eina de cohesió, identitat i transformació col·lectiva encaixa perfectament amb l'esperit del nostre barri.

Amb la seva presència, volem no només agrair-li la seva trajectòria, sinó també reivindicar la importància de la cultura popular com a motor de comunitat. Es tracta també d'un primer pas cap a construir noves tradicions que connectin colles i entitats, barri i país.

La selecció dels convidats

Amb la finalitat de dotar l'acte d'una **identitat pròpia i singular**, es planteja des d'un inici un procés de selecció acurat i reflexionat dels **elements convidats**. Aquesta tria no es fa de manera aleatòria ni circumstancial, sinó que respon a una voluntat clara de donar sentit i coherència a l'acte, tant des del punt de vista simbòlic com des de la mirada patrimonial i comunitària.

L'objectiu és crear un espai significatiu que no només sigui una mostra festiva, sinó també una **oportunitat per posar en diàleg territoris, formes d'expressió i sensibilitats dins del ric mosaic de la cultura popular catalana**. En aquest sentit, els criteris que es tenen en compte a l'hora de convidar un element o entremès són els següents:

- **La singularitat dins el territori:** Es dona valor a aquells elements que, pel seu origen, forma o simbolisme, tenen una forta arrel territorial i una identitat pròpia. No es tracta només de figures conegudes, sinó d'aquelles que aporten una mirada particular sobre el territori d'on provenen i que expliquen una manera concreta de viure la festa.
- **La representativitat dins de l'àmbit de la cultura popular catalana:** Es valora també que l'element tingui un reconeixement consolidat o creixent dins del panorama de la cultura popular del país. És a dir, que la seva trajectòria, funció ritual o participació activa en festes sigui significativa i exemplifiqui alguna de les expressions tradicionals que formen part del patrimoni immaterial català.
- **El protocol i l'àmbit d'actuació:** És important que l'element convidat tingui una manera d'actuar i de relacionar-se amb l'espai coherent amb l'acte on participa. Això implica tenir en compte aspectes com el format de la seva exhibició, el temps d'actuació, el tipus de públic, o el respecte pels codis festius i rituals establerts en l'àmbit local.
- **El fet de ser un entremès inexistent al nostre barri:** Un dels criteris més destacats és que l'element convidat **no estigui representat actualment dins el catàleg d'entremesos propis del nostre barri**. Això permet obrir el ventall i conèixer formes festives diferents, afavorint l'intercanvi i l'enriquiment mutu. L'acte esdevé així una porta oberta a la descoberta, al diàleg i a l'ampliació d'horitzons dins la pròpia festa.
- **L'acompanyament musical:** Es posa especial atenció a la presència i qualitat de l'acompanyament musical que forma part inseparable de l'actuació. Tant si es tracta de formacions de gralles, sac de gemecs, flabiol, percussió o altres instruments tradicionals, la música és un component essencial que contribueix a donar cos, ritme i emoció a l'entremès.
- **El valor de comunitat:** Un dels aspectes fonamentals en la tria dels elements convidats és la seva **capacitat d'articular comunitat**. Es valoren especialment aquells entremesos que **no només actuen com a representació simbòlica, sinó que neixen d'un teixit associatiu viu**, inclusiu i transversal. Entenem la cultura popular com una eina de participació i cohesió social, i per això es posa èmfasi en aquelles colles o figures que són fruit del treball col·lectiu, de la transmissió generacional, i que promouen els valors de cooperació, compromís i arrelament dins la seva comunitat d'origen.

Aquests criteris pretenen garantir que cada edició de l'acte tingui **una personalitat pròpia i coherent**, i que el conjunt dels elements convidats contribueixin a reforçar els valors de **diversitat, qualitat, arrelament i comunitat** que defineixen el projecte. L'objectiu final és, doncs, **crear un espai de trobada amb sentit, que connecti el barri amb el país, la festa amb la memòria, i la tradició amb les persones que la fan possible, dia rere dia**.

L'edició del 2025

Enguany incloem en el programa un **acte simbòlic de reconeixement** que vol homenatjar el topònim *Taulat* i commemorar el **75è aniversari de la reconstrucció i consagració de la Parròquia de Santa Maria del Taulat**.

En el context medieval i modern, el terme *taulat* designava un terreny aplanat, regular, sovint destinat al conreu o ús agrícola. Per retre un homenatge a les persones que cultivaven aquestes terres al llarg dels segles, comptarem amb una actuació a càrrec de l'**Esbart de Rubí**, entitat que representa la cultura festiva tradicional vinculada al món rural.

Alhora, volem evocar el passat agrícola de l'antic municipi de Sant Martí de Provençals i les **vaqueries que existien al Poblenou fins pràcticament els anys 80**. Barcelona, a final dels anys 40 i 50, arribava a comptar amb unes 700 vaqueries i més de 10.000 reses; en el Poblenou es trobava una de les darreres vaqueries urbanes, tancada al 1984 al passatge Aymà, darrere del cementiri. Per simbolitzar aquesta història i la connexió amb els passatgers que n'han mantingut la memòria, ens visitarà **la Vaca Xula de Vacarisses**, com a figura festiva i representativa d'aquells temps.

En aquesta primera edició hem escollit commemorar el 75è aniversari de la reconstrucció de la Parròquia de Santa Maria del Taulat, edifici destruït durant la Guerra Civil. L'antiga església va ser calada foc el 1909 i de nou el 1936, i les obres del nou temple van començar el 1945 sota el rector Pío Bosch Crous, impulsades posteriorment per Joan Playà. Finançades per donacions de més de dos-cents subscriptors, particulars i empreses, es va recórrer al Centre Moral com a església provisional. Finalment, el nou edifici va ser consagrat l'abril de 1950, donant pas a set dècades de presència social al cor del barri.

Amb aquest acte volem establir un vincle entre la memòria agrícola del Taulat, la història festiva de les vaqueries i la reconstrucció de la parròquia, tot cohesionat en una celebració que llegeix passat, present i futur col·lectiu del Poblenou.

Esbart Dansaire de Rubí

L'Esbart Dansaire de Rubí és una entitat cultural fundada l'any 1923, que recentment ha celebrat el seu centenari. Al llarg d'aquests cent anys, l'Esbart ha desenvolupat una tasca continuada de recerca, recuperació i reinterpretació de les danses tradicionals dels territoris de parla catalana, combinant el rigor documental amb una voluntat artística i escènica d'alta qualitat. Aquesta mirada respectuosa però innovadora ha permès convertir les danses populars en autèntics espectacles de dansa, on la tècnica, l'expressivitat i la posada en escena prenen un paper fonamental.

La trajectòria de l'Esbart Dansaire de Rubí està avalada per innumbrables actuacions arreu del país i per la seva presència en escenaris de prestigi com el Gran Teatre del Liceu de Barcelona o el Teatre Nacional de Catalunya. A més, ha participat en destacades gires i actuacions internacionals, entre les quals cal destacar les realitzades al Palau de la UNESCO de París, a la BBC de Londres (dins la sèrie televisiva *The Magic Dance*, presentada per Margot Fonteyn), al teatre Bellas Artes de Ciutat de Mèxic, a Leningrad, a Tunísia i al Fòrum Econòmic Mundial de Davos.

L'Esbart ha estat capaç de renovar-se i d'impulsar propostes escèniques que integren la dansa tradicional amb elements contemporanis. Ha estrenat espectacles emblemàtics com *Carnestoltes* de Joaquim Serra, amb vestuari de Fabià Puigcerver, al Gran Teatre del Liceu; *Setmana Santa* de Salvador Espriu, amb la col·laboració de l'actor Enric Majó; *Canigó*, amb música de Manel Camp i vestuari de Mercè Paloma, representada en vuit ocasions al Teatre Nacional de Catalunya; *La muixeranga d'Algemesí*; *Haikús en temps de guerra*, inspirat en els poemes de Miquel Martí i Pol; o *DansaXXI.cat*, una proposta de caire reivindicatiu que reflexiona sobre el paper de la dansa al segle XXI.

Altres fites destacades de la seva història recent inclouen l'estrena de *Miratges* (2013), obra pòstuma del coreògraf Joan Serra; l'espectacle de danses sobre música de Manuel Blancafort (2016); i *Nemini Parco* (2023), una nova creació de Jordi Rubio amb música d'Arnau Vilà i vestuari de Pau Fernández.

Durant aquest darrer any, l'Esbart ha presentat dues noves coreografies: una basada en la cançó *Amor del bosc* de Sílvia Pérez Cruz, i una recreació del *Tirabol* de la Patum de Berga, reafirmant el seu compromís amb la renovació del llenguatge coreogràfic a partir de les arrels populars.

L'Esbart Dansaire de Rubí és una companyia no professional de dansa, formada per un cos estable de 30 dansaires i un equip tècnic de 10 professionals, sota la direcció artística d'Adriana Monté i Rodríguez. La seva tasca continuada i la seva capacitat per dialogar amb la tradició des d'una òptica contemporània l'han convertit en un referent indiscutible de la dansa d'arrel al país.

Vaca Xula de Vacarisses

La Vaca Xula de Vacarisses és un element emblemàtic del bestiar popular català que ret homenatge al nom i a l'origen etimològic del municipi de Vacarisses. Segons documents antics, el topònim apareix com a *Vacarissas*, derivat del significat "lloc de pastura de vaques", la qual cosa vincula de manera directa la tradició local amb el seu entorn natural i històric.

Aquesta figura festiva fou construïda l'any 1992 per Jordi Grau, del Taller El Drac Petit de Terrassa, i es considera una de les primeres vaques festives de Catalunya. Des de la seva creació, la Vaca Xula forma part activa del patrimoni festiu de Vacarisses i està integrada dins la Colla Gegantera del municipi. Sovint acompanya els gegants locals en les seves sortides, tant dins del poble com arreu del territori català.

Un dels episodis més destacats de la seva trajectòria va tenir lloc el 13 d'octubre de 1996, quan, en el marc de la primera Trobada de Bous de Catalunya organitzada pel desè aniversari del Bou de Foc del Vendrell, es va celebrar de manera simbòlica el casament entre la Vaca Xula i el Bou de Foc, reforçant així els vincles entre figures festives d'arreu del país.

D'entre les celebracions més esperades del calendari festiu local destaca la tradicional *Baixada de la Vaca*, una espectacular desfilada que transcorre des del Castell de Vacarisses fins al nucli del poble. Aquesta activitat gaudeix d'un èxit creixent i esdevé punt de trobada per a veïns i visitants.

Amb el pas dels anys, la Vaca Xula ha esdevingut també mare de quatre "vaquetes", ampliant així la família festiva i assegurant la continuïtat i relleu generacional d'aquesta tradició tan arrelada al municipi.

Format de l'acte

L'acte començarà a les **17:00 h** amb la **plantada de la Vaca Xula de acarisses** a les portes del **Casino l'Aliança del Poblenou**, presidint simbòlicament l'entrada del recinte. A les **17:20 h**, el grup **MúsXL** interpretarà unes tonades amb l'objectiu de captar l'atenció del públic i marcar l'inici de la celebració.

Tot seguit, a les **17:30 h**, una persona encarregada de conduir l'acte —*estem en converses amb Carme Canet perquè pugui assumir aquest paper*— donarà la benvinguda al públic. A continuació, es donarà pas a l'entrada a plaça del **l'Esbart Dansaire de Rubí** i la **Comparsa de Capgrossos del Poblenou** des de l'interior del Casino l'Aliança del Poblenou.

Un cop finalitzades les actuacions, la persona convidada realitzarà un **parlament inaugural**, que donarà oficialment per començat l'acte.

Durant el desenvolupament de l'acte, es farà ús de **canons de confeti** i s'activaran **alguns efectes pirotècnics de baixa intensitat**, sense excedir els **10 kg de material** pirotècnic, en conformitat amb les condicions de la **Llicència d'Espectacles Públics i Activitats de Caràcter Extraordinari organitzats a la via pública per a un aforament inferior a 1000 persones**. Aquest recurs permetrà dotar l'acte de **més plasticitat, canvis visuals i dinamisme**, tot mantenint la seguretat i el respecte per la normativa vigent.

Tot seguit, s'iniciarà la **cercavila per la Rambla del Poblenou**, que culminarà amb l'entrada solemne a la **Parròquia de Santa Maria del Taulat**, on tindrà lloc el moment més destacat de la jornada: **la ballada dels diversos entremesos davant l'altar**.

Un cop finalitzades les danses, la cercavila continuarà fins a arribar novament a la **Rodona del Casino**, on es clourà la celebració amb **l'esclat final de festa**.

Escaleta de l'acte

17:00 h Plantada a la Rodona del Casino

17:30h Inici de l'acte. Presentació de l'acte, petit discurs del convidat d'enguany i aparició de la Comparsa de Capgrossos del Poble Nou.

18:00 h Inici de la Cercavila (Rambla del Poblenou fins a la rodona de Pallars, gir per baixar, c/Pujades i Santa Maria del Taulat.

18:45 h Arribada a la Santa Maria del Taulat.

19:15 h Sortida de Santa Maria del Taulat i cercavila pel c/ Pujades i Rambla del Poblenou fins davant el Casino l'Aliança del Poblenou.

20:00 h Clausura de l'acte.

Un projecte col·lectiu amb arrelament al territori

Aquest acte naixerà com una iniciativa amb clara vocació comunitària. No serà fruit de la voluntat d'una sola entitat, sinó el resultat d'un projecte col·lectiu que voldrà reflectir la riquesa associativa i la força de la cultura popular del nostre barri. A més, esdevindrà una oportunitat per **teixir noves connexions i establir sinergies** entre les diferents entitats i comunitats del Poblenou, reforçant el sentiment de pertinença i la col·laboració mútua.

La seva organització serà possible gràcies a la col·laboració activa de diversos agents del Poblenou, cadascun aportant la seva experiència, els seus recursos i la seva mirada:

- **La Coordinadora d'Entitats del Poblenou** contribuirà a donar sentit de conjunt i a connectar el projecte amb el teixit social existent. A més, col·laborarà amb la cessió d'espais i materials, fonamentals per al desenvolupament logístic de l'acte.
- **La Colla de Gegants del Poblenou** participarà activament aportant voluntaris i suport logístic, contribuint de manera essencial al bon funcionament de la jornada.
- **El Casino l'Aliança del Poblenou** reforçarà la seva funció com a centre cultural històric del barri mitjançant la cessió d'espais i materials per facilitar la celebració.
- **La Parròquia de Santa Maria del Taulat** obrirà les seves portes i oferirà suport a una proposta que buscarà reforçar els vincles entre festa, identitat i comunitat.
- **El comerç de proximitat** del Poblenou hi participarà activament, oferint recursos materials i complicitat, i reforçant la connexió entre la festa i la vida quotidiana del barri.

Aquest treball conjunt demostrarà que la cultura popular és més viva que mai quan es construeix des de la col·laboració. L'acte esdevindrà així un espai de trobada amb sentit, arrelat al territori, obert a totes les persones que viuen i estimen el Poblenou i capaç de **generar aliances duradores entre les diverses expressions socials i culturals del barri**.

FESTA MAJOR DEL POBLENOU 2025

El Batec del TAULAT

Dissabte 13 de setembre

*Cultura popular viva,
comunitat en moviment*

Commemoració del 75è Aniversari de la Reconstrucció
i Consagració de la Parròquia de Santa Maria del Taulat

PROGRAMA:

17:00 h Plantada a la rodona de Casino

17:30 h Inici de l'acte

18:00 h Cercavila: ANADA: Rambla del Poblenou, carrer Pallars, carrer Marià Aguiló. TORNADA: Carrer Pujades, Rambla del Poblenou.

18:45 h Balls a Santa Maria del Taulat

20:00 h Esclat Final a la rodona del Casino

ORGANITZA:

COL·LABORA:

AMB EL SUPORT DE:

Àrea de Cultura

Districte de Sant Martí